

Ferenc és Testvérei

A zalaegerszegi Jézus Szíve Plébánia havilapja

2019. március

200 Ft

Élő és engesztelő áldozat 1. rész

AZ ÉLETSZENTSÉG ÚTJA MINDSZENTY BÍBOROS-HERCEGPRÍMÁS ÉLETÉBEN - P. Kercza Asztrik OFM

Mindszenty József Magyarország bíboros-hercegprímása boldoggá avatásának híre gyorsan felröppen az egyházi és világi sajtóban. Nekünk a Jézus Szíve Ferences Plébánia híveinek ez különösen is élő hír, hiszen templomunk és rendházunk építetője és egykori apát-, pápai prelátus-plébánosa boldoggá avatása a mi ünnepünk is lesz. Templomunkban minden hó első péntekén szentmisét mondunk a boldoggá, ill. szentté avatás szándékára.

A korszak, amiben Mindszenty élt Mindszenty József élete rendkívül gazdag mind eseményekben, mind történelmi fordulatokban. Sokan élnek még, akik kortársuknak tekintetik, és még többen vannak Zalaegerszegiek, akiknek családjuk élő emlékezetben őrzi a vele való találkozásokat.

Mindszenty prófétai életét nem tekinthetjük egyszerűen magánéletnek, hanem szükséges őt hivatali személyként értelmezni, aki ebben a minőségében lépett kapcsolatba az egyházi és társadalmi személyekkel, akik jelentősen különböztek az ő élet-, és hivatásfelfogásától valamint elvárásaitól, belső látomásától. Még nekünk, akik e korszakból valók vagyunk sem könnyű megértenünk, hogy élethelyzeteink milyen előzmények alapján szerveződnek, főképpen pedig nem könnyű az elmúlt évszázad történései között eligazodnunk. Hiszen

a még csak félmúlt, kommunizmussal terhes korszakot úgy menedzseltek (irányították), hogy lehetőleg kétszáz év múlva se lehessen tudni, hogy pontosan mi is történt, kik a felelősök. Hogyan is kérhetnénk ezt számon Mindszenty történelmi alakján! Tehát óvatosságra és alázatra van szükségünk, amikor az ő életét megpróbáljuk görcső alá venni, mert nem elképzelhetetlen, hogy nem mi vizsgáljuk le a szenteket, hanem ők vizsgáztatnak

bennünket imáadásból, tiszteletből és istenfélelemből.

A mai tudásunk arra elegendő, hogy Mindszenty életét tisztelettel áttekintsük, az ő megértéséhez, szerepvállalása megítéléséhez azonban ismernünk kellene a korszakot, a rezsimek változásait, és magát a boldoggá avatás előtt álló Főpapot és életútját. Azt az utat, ami számára a politikai teológia világából a lelki mártíromságba vezetett. Nem lenne hátrány e szellemi és lelki munkánkban, ha azt is tudhatnánk, hogy Isten mi okból engedte meg a XX. századi erőszakrendszerek kiépülését és pusztításait! Mi volt az oka és mi volt vele a célja?

Mindszenty korszaka a feudalizmustól a posztmodern társadalom megjelenéséig terjed. Még vázlatpontokban is hosszú lenne felsorolni a meghatározó eseményeket, amik a XX. század európai történetét bemutatnák. Mindszenty esetében azonban még ez is kevés. Az ő esetében az öt kontinens folyamatait, kölcsönhatásait is szem előtt kellene tartanunk. Értelemszerűen erre itt nincs lehetőség. Csak az életének jelentősebb, mindenkit érintő eseményekre tudunk egy-egy pillantást vetni, mint a paraszti világban megélt gyermekkor, a két világháború, a fasiszmus és kommunizmus erőszakrendszereinek kiépülése, hatalomra jutása és részleges bukásai, azok tovább-mentése. Továbbá e történések előtt az egyházi tekintély elbizonytalanodása (vö.: 1870 I. Vatikáni Zsinat Pápai tévedhetetlenség dogma kihirdetésének okai), majd fokozatos kiüresedése, a tanbéli és erkölcsi hanyatlás, az egyházi szabadkőművesség (vö.: Találkoztam Pio atyával – Don G. Amorth), a keleti politika (vö.: Szent VI. Pál egyházpolitikája), a gazdasági és erkölcsi bűncselekmények (ld.: egyházi perek USA), a dél-amerikai felszabadítás-teológia (Szociális-teológia 1960-tól) és megannyi talán sokaknak ismeretlen visszaélések szakkifejezései. Ezek összességét kellene egyszerre látni ahhoz, hogy e korszakot, mint életteret, akár csak részlegesen belássuk.

Ide tartozik továbbá a tudomány és a technológia robbanásszerű fejlődése, a gépek teljesítményének rendkívüli felerősödése, mellette a makro-, és mikrovilág törvényeinek felfedezése és az abba való beavatkozások (pl.: csillagászat, űrkutatás, abortusz eutanázia intézményesítése – 1930-tól), és mikrongépek létrehozása, ennek

hatására pedig a hit hagyományos határainak újraszervezése (Ld.: szervátültetés egyházi engedélyezése - 1950). Továbbá a liturgiában létrejött törés (Ld.: új római rítus 1965-70-től), anyanyelvűvé tételéből származó zavarok (1970-től népnyelvű misekönyvek megjelenése), a papi és pásztori hatalom deszakralizálása és humanizálása a szerzetesi életforma szekularizálása (Ld.: Vita consecrata-1996).

A nagy hitehagyás idejében (c. 1919-2019, Fatima c. dokumentum – 2000) a Gondviselés nem mondott le az emberiség vezetéséről. Bár beszűkített területen, mégis rendkívüli intenzitással, a szenvedés tüzeiben fénylő személyiségekkel utat mutatott az Úr az emberiségnek. A Szentháromság és a Szűzanya a pokol állapotából a Szentlélek Tüzebe akarták átvezetni az emberiséget. Az engesztelő szentek közül legismertebb Fausztina nővér, Galgani szent Gemma, fatimai pásztorgyerekek, Pio atya, Neumann Teréz, Galgóczy Erzsébet, Natália nővér, Erzsébet asszony, és a magyar vértanúk, akik a liberalizmus, a fasiszta vagy bolsevik és kommunista, Isten-, és egyházgyűlölőinek áldozataiként fel vannak jegyezve a Bárány könyvében.

Közöttük áll Mindszenty József, Magyarország történelmében utolsó bíboros-hercegprímása, akiről még a történelmi okok miatt nem lehet zavartalanul beszélni, de már a legfőbb erényeiről képesek lehetünk reális képet alkotni, az Isten-, az Egyház-, és Haza iránti hűségéről. Az ő teljes értékeléséhez még szükségünk van egyfajta társadalmi megvilágosodásra és megtisztulásra, ami végre mentes a történelmi tények tagadásától, dinasztialis sértődöttségtől, az önsajnálattól, a test és a vér kötelékeitől, a politikai hamisság kötelezettségétől.

Ebben a rendkívül bonyolult, főképp pedig vészterhes XX. században, miközben a hivatalos egyházi élet szinte gettóba volt zárva, gomba módra szaporodtak a lelkiségi családok, melyek egy-egy szent vagy kultusz körül lelki virágoskertként az Egyház eljövendő tavaszának hírnökei voltak.

E lelkiségi családok mára intézményesült formában jelennek meg, mint az Isteni Irgalmasság, a Szűzanya Szeplőtelen Szíve kultuszok, és a Salette-, a Fatimai titkok és jelenések, a Szent Arc tisztelete, a mennyei Atya önkinyilatkoztatása, a

Szereteláng és megannyi oltáriszentségi csoda, vérrel könnyezések. De a Szűzanya megszámlálhatatlan jelenései mind a mai napig. Ezek az új diaszpóra-egyház az őszinte Istenhit és egyház-szeretet családait gyűjtik maguk köré, egyben az Isten-szeretet és imádás iskolái.

Úgy tűnik ezekkel az ajándékokkal, az Úr kicselezte az intézményekre koncentráló sátáni erőszakot. Mindez a lelki-, és csodagazdagság, tehát ami a XX. század Európájában alig ért el az egyházi felsővezetéséhez fennmaradt és azóta gazdagítja jelenünket és biztosítja kegyelmi jövőnket, előmozdítja üdvösségünket.

A XX. század egyházi szervezeteire ráköszöntött homályos időszak ellenére soha nem látott gazdagsággal kerülnek elő e század misztikusai. Ők, akiket az Úr szeretete választott magának, egytől egyig passzionista engesztelők is voltak. Az egyház és a világ-, bűneiért engesztelték Isten Szívét. Sokuknak rendre el kellett szenvedniük Egyházunk vezetőitől az ellenszegülést, meghazudtolást Ld.: Pio atya felfüggesztése kihallgatásai.

Mindszenty is csatlakozott az engesztelés művéhez. Érseksége első évében aláírta a normafai engesztelő kápolna terveit. Megbízatást adott az érdi engesztelő nővéreknek, hogy Natália nővérnek adott isteni terv értelmében kezdjék el engesztelő hivatásukat, melyet mai napig meg is tesznek. Az isteni engesztelő terv egy engesztelő férfi rendről is szól, amely most még kialakulóban van.

Mindszenty bíboros engesztelő küldetése mélyen belegyökerezett az isteni tervbe, mely a mag idejében teljességre jutott.

MINDSZENTY (PEHM) JÓZSEF PAPI-, PÜSPÖKI-, BÍBOROS-HERCEGPRÍMÁSI MUNKASSÁGA

Pehm József a zalaegerszegi plébános

Pehm azaz a későbbi Mindszenty Józsefet 1915-ben szenteli pappá a szombathelyi Sarlós Boldogasszony-székesegyházban Mikes János megyéspüspök. 1917. január 26-tól a zalaegerszegi főgimnázium (ma Zrinyi Miklós Gimnázium – 1895-től) hittan-, latintanára volt. Keresztúri Dezsőnek, a későbbi neves irodalomtörténésznek osztályfőnöke. Itt kezdte el paptanár-

ként Pehm családnéven politikai pályafutását, aminek lényege a vörös-forradalommal végleg megbukott Habsburg-monarchia iránti lelki és politikai elköteleződés volt. Legitimizmusa abból érthető meg jobban, hogy Pehm András (Mindszenty dédapja) nemesi családból való helytartó-tanácsi titkár jelentős földadományt kapott III. Károly magyar királytól, melyet ki is hirdettek 1733. január 12-én. A Pehm család császárhűsége családi hála és dinasztikus vonás volt. Így érthető, hogy Pehm József legitimista törekvései is ebbe a hálába születtek bele.

Az 1919 március 19-i tanácsköztársaság hatalomra jutásának, továbbá a szociáldemokraták ellen kifejtett sajtótevékenységének köszönhetően Szombathelyre internálták püspökével együtt, ahol két hónapot raboskodott, míg az alsólendvai ellenforradalom meg nem érkezett. Az 1919-es nyári püspöki helyezés rendelkezése értelmében október 1-től kezdte meg plébánosi rezideálását a Mária-Magdolna, az akkori egyedüli és főtemplomban. Itt folytatta politikai véleményformáló misszióját. Egy darabig támogatóan lépett fel Horthy Miklós kormányzóvá választása érdekében, később azonban, amikor kitűnt, hogy IV. Károly felszentelt apostoli király hazatérését, és magyarországi trónfoglalását a liberális-szabaddóműves páholyok nyomására Horthy már nem tartja időszerűnek, Pehm elállt mellőle. Nem volt hajlandó továbbá támogatni, mert legitimista törekvéseinek legfőbb ellenségét látta benne, és ellene fordult. Az érte hivatalból bemutatandó szentmiséket rendre káplánjaira bízta, s ha maga került sorra, úgy kizárólag az Ország boldogulásáért imádkozott.

Ezen meg lehet ütközni, de azt is érdemes tudni, hogy Pehm József plébános azt a dogmatikus hatalomértelmezést vallotta, hogy a hatalom igénylése és gyakorlása kizárólag azokat illeti meg, akik az Isten, az Egyház és a Haza egységének szolgálatát látják el vele. Megfordítva: azokat, akik egyházi és társadalmi hatalmukkal - amit Istentől kaptak - nem szolgálják az Istent, az Egyházat és a Hazát, nem tarthatnak igényt az Egyház lelki-, szellemi-, társadalmi támogatására, beleértve a kegyelmi támogatást, azaz a szentmisére sem.

Törekvése az volt, hogy a katolikus magyar korona alatt, katolikus magyar ember feje legyen,

amitől egy arasznyira igazi, hamisítatlan, rettenthetetlen magyar oroszlánszív dobog.

Ez a kérlelhetetlen magatartás és „tökéletes terv” nagyon is megfelelt Pehm József gyermekkori neveltetésének, melyet emlékirataiban édesanyjának tulajdonított kiemelve, hogy nem ismert lehetlent, szívós és eltökélt jellemével, nyájasságával minden értelmes célt elért az életben. Talán a nyájasságot női vagy elgyengítő jellemvonásnak tarthatta Pehm, így azt nem is vette át.

Pehm plébános úr huszonöt éven át volt a Zala-megyei Keresztény Párt elnöke. Papi arcéle jellemzői a hivatali méltóság, a kötelességteljesítésen alapuló tekintély. Ez az arcél az érzelmekről és belső életről semmit nem árult el. Mai fogalmaink szerint nehezen beazonosítható, talán egy olyan plébánost kellene elképzelnünk, aki a plébánia, a kórház, a házi-ápolás, a marginalizáltak felügyelete, a büntetés-végrehajtás, a városi közgyűlés, továbbá a szociális otthonok igazgatása, a város pedagógiai vezetése. Ennek lett eredménye az a sok intézmény, ami mind a mai napig áll és működik a zalaegerszegiek szolgálatában.

1924-től egyházi rangja már apát-plébános. Ennek köszönhetően még több ügyben tudott eljárni a keresztényszocializmus elvei érdekében, amit kizárólagosan tartott elfogadhatónak a politikai lehetőségek közül.

1925-ben beválasztották Pehm apát-plébánost a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányába.

1925-től a Jézus Szíve templom és kolostor építése, felszentelésére 1927. szeptember 25-én, Zita királyné jelenlétében került sor. Az egész világon egyedülálló a IV. Károly apostoli király emlékére épített templom.

1926 őszétől a félkész templomot lelkipásztori szolgálatát és a kolostort rábízta a magyarországi ferences rendre. Két éven belül 1928-ban a Notre Dame női szerzetesrend letelepítését hajtotta végre. Megbízatást kaptak a leánynevelésre. 1929-ben a leányokat nevelő elemi, polgári iskola, a tanítóképző és 100 fős internátust alakított ki, hogy a rend gyökeret verjen Zalaegerszegen is.

Közben a főplébánia modernizálását végrehajtotta és ezzel egyidőben a szegények számára egy 34 fő befogadására alkalmas szeretetotthont alapított.

Kialakította a szegény sorsú, tehetséges gyermekek taníttatásának plébániai támogatási rendszerét.

Szegénygondozást szívén viselte, a kórházmisszió, a fogházmisszió, a vasútmisszió megszervezését és ellátását a Szociális Missziótársulat bevonásával végezte. Felépítette a Szent József Szeretetotthont, ami a beteg és idős emberek végső menedékeként. Az un. ONCSA-házak az Országos Nagycsaládosok Egyesületének segítségére szolgált. Elsősorban a sokgyermekes, mélyszegénységben élő vasúti dolgozók családjai számára építtette a Páter-dombon.

1927-től a Szombathelyi Egyházmegyei Zsinat határozatából „a szombathelyi egyházmegye zalai elmaradott részének püspöki biztos”-aként 19 új templomot, 7 plébániaépületet, 9 misézőhelyet, 12 iskolát építtetett és megszervezte körülöttük a katolikus közösségek életét.

Fontosnak tartotta az országos és helyi sajtót, igyekezett a katolikus szellemiséget érvényesíteni a zalaegerszegi és vármegyei újságokban.

1937-ben pápai prelátussá nevezték ki, személyi prelaturát kapott ezekkel a jogokkal már semmi akadályja nem volt nagyívű tervei számára. Valóságos püspöki tekintélyre tett szert. A vesz-

prémi érsekség megüresedése után nem volt kétséges, hogy a közben időszerűvé vált új püspököknek a három lehetséges jelölt közül ő volt a legesélyesebbje, akit Róma ki is nevezett.

Mindszenty József a Veszprémi egyházmegye megyéspüspöke

XII. Pius pápa (1939-58) 1944. március 4-én veszprémi püspökké nevezte ki és a felszentelésére Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén, március 25-én az esztergomi bazilikában került sor.

Lefőbb tevékenysége az egyházi birtokok felosztásának terve, valamint az Egyház és a haza védelmében tett adminisztratív lépései voltak. Élete veszélyeztetésével tiltakozó püspöki leveleket írt a támadó és védekező felek vezetőinek, elsősorban a Dunántúl érdekében. E leveleket Shvoy Lajos (1927-68), Apor Vilmos. vértanú (1941-45), Kelemen Krizosztom. OSB (1933-50) püspökökkel egyetemben írta alá és adta át személyesen a megszállók főparancsnokságának ill. a miniszterelnök helyettesnek.

E levél megtorlására a veszprémi nyilasok offenzívabb fokozatba kapcsolak. A menekültekkel zsúfolásig megtelt veszprémi püspökpalotát le akarták foglalni, amit Mindszenty szilárdan visszautasított. Erre a nyilas karhatalom letartóztatta és a veszprémi vármegyei bíróság pincebörtönébe zárta, mintegy 26 pappal és kispappal együtt.

Bebörtönzésük közben sem tétlenkedett szentelési lelkigyakorlatot tartott a szentelhető kispapok számára majd még a börtön falai között fel is szentelte nem csak a saját, de a nagyváradi egyházmegye éppen nála tanuló papnövéndékeit is. [Ezek titkos szenteléseknek számítottak. Azonban a szentelő püspök az egyházi törvény értelmében Róma iránt nem csak előzetes bejelentéssel tartozik, de kérelemkötelesség is terheli. Mindszenty e szenteléseit szigorú értelemben szabálytalanok voltak, bár lehetett hivatkozni az életveszélyes helyzetre, ami minden adminisztratív kötelezettség alól felmentést ad.]

1944. december 28-án, a pincebörtönből egészségügyi állapota miatt a soproni Isteni Megváltó Leányainak, Berghofer Teréz vezette zárdájába vitték át. Csak mintegy négy hónap után szabadult és térhetett vissza Veszprémbe 1945. április 20-án.

Nem törte meg a fogság, a betegség és a nélkülözés, szinte még nagyobb erővel fogott hozzá a fizikai, szellemi és lelki károk helyreállításához, az elbizonytalanodás orvoslásához. Annál is inkább, mert ekkor már világossá vált, Apor püspök vértanúságával, hogy nem lehet tárgyalni sem a fasiszta, sem a bolsevik rezsimmel. Ugyanezen megfontolás alapján, Mindszenty igyekezett mindenkit megbérmálni és mindig az újjáépítés, a keresztény hit és az emberi remény megszilárdításán fáradozott.

Rövid és szakadozott veszprémi regnálása alatt 34 új plébániát, 11 új falusi iskolát alapított. Jelentős szerepe volt a püspöki kar 1945. május 24-i, a háború utáni új helyzetben kiadott első közös körlevele megfogalmazásában.

Mindszenty József az Esztergomi főegyházmegye megyéspüspöke, érsek, bíboros, hercegprímás

1945. szeptember 8-án XII. Piusz pápa esztergomi érsekké nevezte ki. Két nap gondolkodási idő után alávetette magát a pápai akaratnak, 1945. október 7-én Esztergomban beiktatták új hivatalába.

Ahhoz, hogy élesebben lássuk egy XX. század első felében munkálkodó bíboros hercegprímásnak mozgásterét, ismernünk kell kötelességeit és korlátjait. E tisztségekkel sokféle, mára feledésbe merült kötelem járt együtt, melyet Mindszenty vádlói a fasiszta-, és a bolsevik rezsim is, majd a liberális egyházi oldal, mint antipatikus túlkapasokat hangoztatott. Ezek a rágalmak alattomosan tovább gyűrűznek a pontatlan, hamis, hiányos történelemismereteinkben.

Az Esztergomi Főegyházmegye megyéspüspöke

Mindszenty idejében a főegyházmegye püspöki rezidenciája Esztergomban volt. Azt ott található főszékesegyház a Magyar Katolikus Egyház főtemploma. Homlokzati felirata megmutatja a jelentőségét: CAPUT, MATER ET MAGISTRA ECCLESIAE HUNGARIAE, azaz „Magyarország Egyházainak Feje, Anyja és Tanítómesztere”. Ez az üzenet azt a tényt fejezi ki, hogy az esztergomi püspöki-érseki szék, a többi püspöki és érseki szék fölött áll, jogi elsőbbségben (caput - fő), a szentségi jog forrásaként (mater ecclesiae -

Anyaszentegyház) és a tanítás tekintélyében (magistra - tanító és vitás ügyekben döntőbíró). Példaadás oldaláról fogalmazva: igazhitűségben első tekintély, a gondosságban minta, a tanításban (értsd: egyházi-, és világi erkölcsi kérdésekben) az egész magyar katolicizmus felett irányít, a területén élő népekhez missziós küldetése van.

Mindszenty érseksége

A főpapi méltóságok adminisztratív hierarchiába vannak rendelve, melynek legalsó szintje a püspök, a megyéspüspök, majd érsek v. metropolita, a bíboros majd a dikasztériumi bíboros, végül a bíborosi kollégium vezetője és fölöttük őszentése, a pápa.

Az esztergomi püspöki szék, érseki szék is. Ez egy fokkal magasabban áll, mint a megyéspüspöki méltóság, vagy a többi magyar érseki szék: Veszprém, Kalocsa, Hajdúdorog. Akit már püspökké szenteltek, az betöltheti az érseki helyet is, ha erre a pápa küldetést is ad. Ha új helyre kap kinevezést egy érsek, akkor újra kell kérelmeznie a kinevezést és az érseki palliumot.

Az érseki palliumot - szokás szerint szent Ágnes napján - két megáldott bárány gyapjújából készítik szigorú protokoll szerint. Benne nem csak az Isten Bárányának engedelmessége és szelidsége kap szimbolikus kifejezést, de a beleszórt hat fekete kereszt és az azokat átdöfő szögméretű öt tű is jelentéssel bírnak. A keresztrefeszítettség állapotát jelzik, figyelmeztetik tulajdonosukat a küldetésükre és a Krisztusban maradásra. Hagyományosan a pallium saját főpapi küldetést jelentő főpapi ruházat, sem örökbe hagyni, sem kölcsönadni, sem elajándékozni nem szabad. Az érseki székekkel rendelkező püspökségben az érseki kinevezéssel együtt a pápa adományozza az érseki palliumot, ami az Egyházban a lelki hatalom és a hűség jele. A görögkatolikus metropolita és önálló ordinariátus esetében külön kegynek számít a pallium, a jog nem írja elő.

Mindszenty bíboros

A bíbor, a bíboros szó rövidebb alakja. A bíborosság nem az egyházmegyéhez köti a bíborost, hanem a palliumhoz hasonlóan a pápai intézményekhez, illetve a konklávéhoz, azaz a pápaválasztó testülethez. A pápa a bíborosi testület tagjai közé felvesz egy felszentelt püspököt (a kö-

zépkorban nem feltétlenül felszentelt püspök is lehetett bíboros, pl.: pápai alamizna osztó bíboros), aki vagy valamelyik dikasztérium, vagy kongregáció vezetője lesz, vagy mint pápabilis (pápává választható) személy a konklávé tagja.

A bíboros hivatásának legfőbb velejárója, hogy ellentétben a püspökökkel és megyéspüspökökkel neki az Egyház üldözése idején nincs joga menekülni, hanem kötelessége a hivatala szerinti életáldozatot meghoznia Krisztusért. A bíborosi hivatal, tehát kötelező vértanúságot jelent. Ahogy Krisztus a gecemáni kertben magára vonta az üldözők figyelmét és pusztító haragját, míg frissen szentelt püspökei elszaladtak, úgy a bíborosnak is elsőnek kell lennie az önfeláldozásban, a vértanúságban az Egyház fennmaradása érdekében. Ezért szokták alsó korhatárhoz kötni a bíborossá kreálást.

Mindszenty Józsefet 1946. február 21-én nevezték ki bíborossá. Amikor a pápa a fejére helyezte a bíborosok kalapját, így szólott hozzá: „A harminckettő közül te leszel az első, akinek vállalnod kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot!”

Az üldözés idején, tehát az Egyház a püspökök segítségével marad fenn, ők azok, akik püspököt és papot szentelhetnek, akikben megvan az Egyház kegyelmi teljessége és annak átörökítő ereje és joga.

Mindszenty Magyarország hercegprímása

Esztergomi érseki szék alapításától fogva össze volt kötve a „consecratio regis” király-konsecrálás kötelezettségével és jogával. A törvényes király-szentelés a szent koronával való koronázást jelentette. A helyszín, a jogosultság, a szentelvény jelenléte (szent korona), továbbá a társzentelők összehívásának kötelessége és a szertartás celebrálásának joga a mindenkori esztergomi érseket illette meg, mint hercegprímást. Ehhez kapcsolódott még az a közjogi kötelezettség, az ún. „sede vacante” azaz a széküresedés által előállt jogi vákuumban, mint hercegnek kellett átvennie a primásnak a napi kormányzati ügyek intézését, amelyek semmi esetre sem jelentettek törvényhozói jogot, és a legvégső esetben is csak rendeletet bocsáthatott ki, amit a (mo.-on apostoli joghatóságú) királyi szék betöltése után az uralkodónak jóvá kell hagynia.

(folytatjuk)

fr. Szikszay Leopold ofm

És én nem is tudtam...!

Amikor Jákob felébredt álmából a pusztaiban, így szólt: *„Valóban az Úr van ezen a helyen, és én nem is tudtam!”* Aztán megrémülve mondta: *„Milyen félelmetes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja!”* (Ter 28,16-17) Ennek a fordítottja is lehet egy embernek a tapasztalata, amikor keresztény emberként gyanútlanul beszélünk olyan területekre, olyan gyakorlatokba, amelyek nagyon tetszetősek, és célravezetőnek tűnnek, pedig Jákobbal ellentétben később arra kell rájónnunk, hogy ez nem az Isten háza és a mennyország kapuja, hanem a sötétség fejedelmének a hatalmi zónája, amelyet tudatlanságunkban nem sikerült kellő időben észrevennünk. Nagybőjt elején, ami az igazi megtérés lehetőségét kínálja nekünk, ilyen területeket szeretnék megmutatni.

Sokszor azért nem is olyan ártatlanul sétálunk be ezekre az üdvösségünket alapvetően veszélyeztető területekre. Az egyik ilyen eset az akarat kisiklása. Mindenképpen el akar valamit érni, bármi áron is. Nem tud alázatos lenni, mint Jézus a Getszemáni kertben, és ráhagyatkozni az Atya akaratára, aki átlátja az egész valóságot, és annak megfelelően rendezi az élethelyzeteinket, és igazán csak Ő tudja, hogy mi jó nekünk igazán. *„Atyám, ha lehetséges múljék el tőlem ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy te.”* (Mt 26,39)

Sokan a mindenáron való gyógyulást keresve, vagy a sikert, az érvényesülést, a tudást, a hatalmat bálványozva jutnak olyan területekre, adják el magukat a gonosznak, hogy csak a fájdalmas következményeket átélve érzékelik, hogy milyen rossz üzletet csináltak.

A Szentírás kellő ismeretének a hiánya jó táptalaj az ördögnek, hogy lépre csaljon bennünket. Az egyik ilyen alapvető rész az Ószövetségben MTörv 18,9-22 és ebből a leglényegesebb a 18,9-15: *„Ha majd bemégy arra földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, vigyázz, ne akard utánozni azoknak a nemzeteknek az utálatosságait. Ne akadjon közötted, aki fiát vagy leányát átviszi a tűzön, hogy megtisztítsa, vagy aki jósoktól tudakozódik, aki álmokat és jeleket magyaráz, ne legyen varázsló, se bűbájos, se aki ördögösöktől vagy jósoktól kér tanácsot, se aki halottaktól kérdez igazságot. Mindezt ugyanis utálja az Úr, s az effajta vétkekért törli el azokat a nemzeteket utadból. Légy tökéletesen és fogyatkozás nélkül az Úrral a te Isteneddel. Azok a nemzetek, amelyek földjét majd elfoglalod varázslókra és jósokra hallgatnak: téged azonban másképp teremtett a te Istened. Prófétát támaszt neked az Úr, a te Istened a te saját nemzetségedből, s a testvéreid közül, úgy mint engem: arra hallgass.”*

Tanulságos ezzel kapcsolatban Saul bukásának a története (1Sám 28. és 31. fejezet), aki az endori halottlátóval megidéz-

tette Sámuel próféta szellemét, hogy mindenképpen megtudja a jövőt.

Az első veszélyes tartomány, ahová az ördög behúzhat bennünket a rendetlen akaraton keresztül, a mágia területe.

A hit és a mágia, mivel mindkettő kapcsolatban áll valamiféle vallási értékkel, Istennel vagy istenekkel felületes szemlélődő számára összetéveszthető valóság, pedig gyökeresen különböznek egymástól. A keresztény hívő számára minden vallási érték kizárólagos forrása a Szentháromság. Minden szakralitásban az Ő egyedülálló szentsége tükröződik. Így a hívő ember imájában a Teremtő iránti feltétlen odaadása fejeződik ki. Ezzel szemben a mágikus gondolkodás és ebből fakadó mágia abból a tévhitből fakad, hogy az ember képes manipulálni Istent.

Akik így fogják fel a kérő imát, örökök panaszkodnak, hogy Isten nem hallgatja meg őket, mert az ilyen ima nem keresztény ima, hanem pogány mágikus praktika, amelyben az illető nem nyílik meg Isten szeretetének a befogadására. A keresztény ima lényege Isten akaratára való ráhangolódás. A hívő keresztény ima nem teszi Istent a mi eszközünké, hanem az imádkozót teszi Isten eszközévé.

A mágikus megközelítés mögött mindig egy hamis istenkép és ebből fakadó, a teremtett világról alkotott hamis elképzelés áll. A mágia egyik alap okmá-

nya, a Tabula Smaragdina szerint „ami lent van, az megfelel annak, ami fent van, és ami fent van, az megfelel annak, ami lent van.” Így Istent és a láthatatlan világot a „lenti dolgok” sémájára kell elképzelni, és ez teszi lehetővé a „fenti dolgok” manipulációját, a varázslatot. Ezzel szemben az 1Tim 6,16-ban azt olvassuk, hogy „Isten megközelíthetetlen világosságban lakik”, vagyis manipulálhatatlan. Ennek megfelelően a hívő keresztény alázatos bizalommal közelít Istenhez, kizárva minden manipulatív szándékot. Ebből fakadóan a mágia viszont bűn Isten szentsége ellen.

A mágia ezen túl ellentmond a józan észnek is. A Tabula Smaragdina valóságmagyarázó elve azt a látszatot kelti, mintha a józan ész kereteit kiterjesztené a láthatatlan világra. Ezzel szemben teljesen felmond a józan észnek az evilági dolgokban is. Egymásnak ellentmondó dolgokat tart igaznak, bizonyítás nélküli állításokat alapigazságokként kezel, nemcsak vallási

és filozófiai, hanem természet-tudományos és történelmi szinten is.

A mágikus gondolkodás és ebből fakadó gyakorlat azon túl, hogy odáig vezethet, hogy az illető teljesen elveszti a valósággal való reális kapcsolatát, azaz az illető az elmeegőgyintézetben köthet ki, ennél súlyosabb veszélynek teheti ki magát. Ahogy az igazi keresztény hit megnyit Istennek, úgy a mágikus hit is kinyitja a szellemi kaput az emberben, ahol a démonvilág léphet be az illetőbe, természetesen álcázott formában a „világosság angyalaként” (2Kor 11,14). Corrie ten Boom: Jézus nevének ereje c. könyvében mesél egy esetet egy kislányról, aki súlyosan megbetegedett. Valakitől kapott egy talizmánt, amelyet a nyakában kellett viselnie, és nem volt szabad kinyitnia. A talizmán felvétele után a lány meggyógyult. Ezzel párhuzamosan lelkében elsötétült, és 12 éves korában öngyilkosságot kísérelt meg. Emiatt lelkészt hívtak hozzá, aki elkérte tőle a

nyakában viselt talizmánt, és a hozzá fűzött fenyegetések ellenére felnyitotta. A talizmán belsőjében egy összehajtogatott papíron a következő írás volt olvasható: „Parancsolom neked, sátán, hogy tartsd egészségben ezt a testet, amíg a lelket a pokolra viheted.” A lelkész elégette a papírfecnit, mire a kislány visszaesett a korábbi betegségébe, de megszabadult a öngyilkos késztetésektől. Később a hívők imájára a testi betegségéből is kigyógyult.

Az ördög sokszor játszik hasonló módon a mágikus praktika hajló emberrel. Hazug módon megígér mindent, amire az illető mindennekfelett vágyik, de ezért az illetően a lelkével kell fizetnie.

Nagybőjt van, amikor Jézus arra a felismerésre akar elvezetni, hogy Vele együtt mi is azt mondhatjuk, a minket kísértő sátánnak: „Takarodj sátán, mert írva van, hogy egyedül Istent imádd, és csak neki szolgálj!” (Mt 4,10) /Felhasznált forrás: Kovács Gábor: Mágia és hit; SZIT.BP.2009.

A Máriás Papi Mozgalom körlevele és Laurent Larroque atya elmélkedése

Az új korszak „szülési fájdalmai”

2. rész

„Remélni minden remény ellenére”

„A Sátán biztos győztesként akar uralkodni az Egyházon, amely már látszólag süllyedőben van...” (1977. május 18.)

„Az Úr megengedi, hogy egy pillanatig úgy látsszék, mintha elhagyta volna az Egyházat” (1978. február 10.) Ez a kereszthalál részét képezi: mint ahogyan Jézus a Kereszten felkiált: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”, lehet, hogy mi is mondhatjuk (majd) ugyanezt Egyházként egy bizonyos napon...

„Hányan kételkednek majd Fiamban és bennem, és azt gondolják, hogy elérkezett Egyházam számára a vég... Egyházam számára nem ez a vég, teljes és csodálatos megújulásra készül.” (1975. október 15.)

„Egyedül Isten az, aki mindig, minden körülmények között győz, főleg olyankor, amikor látzat szerint legyőzték” (1979. november 28.)

Úgy, mint Jézus számára a Kereszten(a szenvedés)nem Isten veresége volt, hanem az Ó Üdvözítő terve, ugyanígy (lesz) a hasonló pillanatokban

az Egyház számára: szükséges tovább (is) megingathatatlan hittel és reménnyel reménykedni, (amit) nem a tények bizonyosságára alapozzuk, hanem Jézus (Mt 16,18) és a Fatimai Szűzanya ígéretére: „végül az én szeplőtelen Szívem diadalmaskodik.”

Ezért mondja a Szűzanya egy Nagyszombaton: „Jézus teste holtan fekszik... Azt szeretném, hogy ma legyetek mind mellettem, fájdalmas Anyátok mellett, hogy megvigasztalódjatok, és hogy megtanítsalak benneteket bizalommal imádkozni, engedelmesen szenvedni, a szív tisztaságával szeretni, rendíthetetlen bizonyossággal hinni, hősiiesen szeretni a látszat ellenére” (1988. április 3.)

Így tett a Szűzanya a Kereszt lábánál: „stabat Mater”, az nélkül, hogy elveszítette volna a hitét és a reményét (lásd Redemptor Mater, § 18). Ha Mária kicsinyei vagyunk, (és) az ő Szeplőtelen Szívébe menekülünk, (akkor) átmegyünk a megtisztulás ezen a próbáján, az nélkül, hogy elveszíténénk a hitünket és a reményünket, „minden dolog látszata ellenére is”. „Remélni minden remény ellenére” (Róm 4,18), egy remény ellen, amely még túl emberi (ahhoz), hogy természetfeletti remény legyen, vagyis (nem abban remélni), ami az (emberi) tények bizonyosságán alapszik, hanem Isten ígéretein.

A feltámadás bizonyossága már a mondatban benne foglaltatik: „végül az én Szeplőtelen Szívem diadalmaskodik”...

„Ez a betegség nem okozza a halálát”

A Szűzanya Jézus egyik irgalmas mondatát idézi Lázár halálát és feltámadását illetőleg („ez a betegség nem okozza a halálát, hanem Isten dicsőségére lesz” Jn 11,4) elmondván nekünk, hogy ugyanaz lesz a mi időnk Egyházával is:

„Szeretett fiaim, Egyházam ma még inkább Ellenfelem céltáblájává vált és hevesebben támadja, mint valaha... Szegény Egyházam! Anyaként közeledem hozzád és oly betegnek talállak, úgy tűnik, hogy közel állsz a halálhoz(...) Ez a te súlyos betegséged, Ellenfelem látszólagos győzelmefelded, mégsem válik halálodra, hanem Isten nagyobb dicsőségére szolgál majd. Én magam vagyok melletted anyaként fájdalmas tisztulások haláltusájában (...), ha itt az ideje, én magam gyógyítalak meg”. (1977. január 15.)

Időközben, „ennél a végső próbánál sokak hite megrendül” (lásd CCC 675) Az Emmauszi tanítványokhoz hasonlóan fogják mondani: „Mi reméltük... de többé már nem: a mi reményünk halott” (lásd Lk 24,21 és Ez 37,11). De mi nem vagyunk Emmauszi tanítványok, hanem Mária tanítványai és Neki szentelt fiai. Annak a tanítványai (vagyunk), akia Kereszt lábánál és a becsukott sír előtt nem vesztette el sem a hitét, sem a reményét: mivel nem az emberi divat szerinti gondolkodásra támaszkodott, hanem Istenbe vetette reményét.

„Amikor az Emberfia visszatér, talál-e még hitet a Földön?”

Ez a kérdés válasz nélkül maradt 2000 éve. „A hitehagyás akkor már általános lesz, mert majdnem mindenki követi a hamis Krisztust és a hamis Egyházat”. (1989. június 17.)

„Majdnem mindenki” mondja a Szűzanya, de nem a „kis maradék”, melyet Ő a Szeplőtelen Szívében őriz. Szűzanya felel majd az ő kicsinyei nevében: „igen, Jézus! Találni fogsz még hitet a földön! Az én kicsiny gyermekeim, az Oltáriszentségben való valódi Jelenléted előtti imádságban, továbbra is várakoznak rád egészen a te visszatéréseidig” (lásd 1979. június 14.). „A te halálotat hirdetjük, Urunk, hittel valljuk feltámadásodat, amíg Dicsőségben el nem jössz.”

„Bátorság! Legyetek erősek, kicsi gyermekeim! A ti dolgotok ezekben a nehéz esztendőkbén az, hogy hűségesek maradjatok Krisztushoz és az Egyházhoz. Viseljétek el az ellenségeskedést, a küzdelmet és az üldöztetést! Legyetek értékes tagjai a kisedd nyájnak, amelynek feladata, hogy harcoljon, és végül győzzön az Antikrisztus hatalmas ereje fölött.” (1989. június 17.)

„Ez az az idő, amikor a Bárány hűséges követőit félreállítják, üldözik, bebörtönzik, megölik. Ez tehát a ti állhatatosságotok ideje.” (1989. augusztus 15.)

Mit kell tennünk?

Semmi különöset. Az idők azok, amelyek különösek. Nekünk csak folytatnunk kell, hogy katolikus keresztények legyünk „egy világos hittel az Egyház hite szerint” (Ratzinger bíboros) akkor is, ha „fundamentalizmussal” bélyegeznek meg és

fanatikusakként kezelnek. Ezért kétszer mondja a Szűzanya nekünk, hogy tekintsünk szent VI. Pál világos Hitvallására:

„Ezért meghívlak benneteket (...) hogy elmélkedjétek át a teljes hitvallomást, melyet az ő szeretett gyermeke állított össze, aki már ideérkezett fel, VI. Pál Pápa. Maradjatok meg az igazi hitben...” (1984.06.05; 1986. 12.03.)

Amikor szent II. János Pál kiadta a Katolikus Egyház Katekizmusát, a Szűzanya mondta: „Szép-lőtelen Szívem különleges ajándéka erre az időre a Katolikus Egyház Katekizmus, amit a Pápám úgy akart közzé tenni, mint fénylő és végső tanúságtételét.” (1993. január 1.)

Szűzanya csak bizalmat kér. Egy abszolút bizalmat az Isten tervében, ami Máriára lett bízva. (Mária) mondja nekünk, hogy az ő tervének részét képezi, hogy meg van engedve a sátánnak egy idő, és még egy kis idő, hogy az legyen a benyomása, hogy az Egyház számára elérkezett a „halál”, hogy az ő legyőzése még véglegesebb legyen, mint ahogyan abszolút győztesnek hitte magát (lásd 1975. október 18.)

„Bizalom, bizalom, bizalom”, hangoztatja Mária (1978. február 11.). Utána, az ima, szenvedés, hallgatás (1975. október 18. és 24.) Ima cönakulumokat akar jelenteni, vagyis a rózsafüzért, a Könyv elmélkedését figyelmesen és nem keverve más dolgokkal.

„Ahogy kértem, tartsatok még több ima cönakulumot a világ minden táján. Olyanok legyenek ezek, mint éjben kigyúlt fáklyák, mint az engesztelés biztos pontjai, mint az oly nagyon áhított és nélkülözhetetlen menedék. Mindenekelőtt azt kérem, terjedjenek el mindinkább a családi cönakulumok, hogy biztos lakhelyet nyújtsanak számotokra az immár reátok váró nagy megpróbáltatásban.” (1990. január 1.)

Imádkozni, szenvedni, felajánlani, hallgatni. Várakozni rendíthetetlen reménnyel, a tények bizonyossága ellenére is, remélni nyugalommal és hallgatással az Úr dicsőséges eseményét, aki így megdicsőíti az Ő Jelenlétét az Oltáriszentségben és új eget és új földet fog alkotni.

„A reátok váró nagy szenvedés szolgál arra, hogy a világra köszöntő korszak születésére készítsen fel benneteket” (1991. január 1.)

Az új korszaknak szülési fájdalmai vannak, ahol majd az Eucharisztikus Jézust mindenki megdicsőíti.

„Az asszony is szomorú, aki szül, mert elérkezett az órája. Amikor azonban megszületik a gyermeke, azon való örömeiben, hogy ember született a világra, nem gondol többé a gyötrelmeire. Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátok benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki.” (Jn 16 21-22) Ámen! Igen, jöjj el, Uram Jézus!

Üzenet Medjugorjából

A Szűzanya üzenete 2019. március 2-án:

"Drága gyermekek! Szeretetem apostolainak hívlak benneteket. Fiamat mutatom nektek, aki az igazi béke és az igazi szeretet. Isten kegyelméből, mint édesanya szeretnélek hozzá vezetni titeket. Ezért gyermekeim, arra hívlak benneteket, hogy Fiamból kiindulva vizsgáljátok meg magatokat, hogy a szívetekkel tekintsetek rá, és a szívetekkel lássátok meg hol vagytok, és hová tart az életetek. Gyermekeim, arra hívlak benneteket, értsétek meg, hogy Fiamnak köszönhetően, szeretete és áldozata által éltek. Ti kéritek Fiamtól, hogy legyen irgalmas hozzátok, én pedig TITEKET hívlak irgalmasságra. Ti kéritek tőle, hogy legyen jó hozzátok és bocsásson meg nektek, én pedig milyen régóta kérlek benneteket, gyermekeimet, hogy bocsássatok meg mindenkinek és szeressetek minden embert, akivel találkoztok. Amikor szívetekkel megértitek szavaimat, meg fogjátok érteni és megismeritek az igazi szeretetet és ennek a szeretetnek lehettek apostolai, az én apostolaim, drága gyermekeim. Köszönöm nektek."

Mária, Béke és Kiengesztelődés Királynője, könyörögj értünk és az egész világot!

Wass Albert: A bujdosó imája

Uram, ki fönt az égben
lakozol a fényességben,
gyűjtsd föl szent tüzedet
az emberek szívében.

Az emberek agyára
áraszd el bölcsességed.
Értsék meg valahára
mi végből van az élet.

Arasznyi kis idő csak,
mely ajtódig vezet.
De előre csak a jó visz,
a gonosz vissza vet.

Legyen megint az ember
képedre alkotott!
Utálja meg már egyszer
mit maga alkotott.

Romlandó kincsekért
ne törje magát senki.
Igyekezzenek helyettök
jobb kincseket szerezni.

Jó tettek nyugalmát.
Derűt és békeséget.
Mit el nem fúj az orkán
s rontó tűz meg nem éget.

Gógból és gyűlöletből
mindent, mit föltalált:
vedd ki Uram kezéből
a keserű pohárt.

Rémségek éjszakáját
váltsad föl virradatra.
Az emberi világot
szebbre és igazabbra.

Hogy törvények közt az első
a szeretet legyen.
Üljön jóindulat
a kormány székeken.

Az igazság előtt
hajoljon meg a fegyver
s élhessen szabadon
e földön minden ember.

És legyen egy akol.
És egy legyen a pásztor.
Növelj pásztorbotot
virágzó rózsafából.

S ha mindeneiket szépen
elrendeztél ekképpen:
a népek közt, Uram
nekem is van egy népem.

Ha érdemét kegyednek
a szenvedéssel méred,
úgy egynek sincsen annyi
szent jussa, mint e népnek.

Mások bűnéért is
őt verte ostorod.
Sok súlyos nagy keresztet
szó nélkül hordozott.

Legjobb fiait vitte
mindég a Golgotára
s jöttének soha,
csak bűnének volt ára.

Uram, adj békeséget
a Kárpátok között!
Sehol még földet annyi
könny s vér nem öntözött.

Sehol még annyi színes
nagy álom nem fakadt
s árvábbak prófétáid
sehol sem voltak.

Sehol annyi virág
és sehol annyi bánat.
Szeresd jobban, Uram,
az én szegény hazámat!

Bár megtagadta tőlem
a békét s kenyeret:
engem sújtasz, Uram,
amikor őt vered.

Mert népem. Fajtam. Vérem!
Fájdalma bennem ég!
Szánd meg Uram Isten
Attila nemzetét.

Adj békés aratást
sok vérvetés nyomán.
Nyugodjék meg kezed
gondverte otthonán.

S ha áldásod e földön
elért kicsinyt, nagyot:
jussak eszedbe én is,
ki bujdosó vagyok.

A Kárpátok alatt,
ahol apáim éltek,
rendelj ki nekem is
egy csöndes menedéket.

Csak akkora legyen, hogy
elférjek én s a béke.
Nézzen az ablakom
patakra, fára, rétre.

Kenyér mellé naponta
jusson egy szál virág
s láthassam, amint Téged
dicsér egy új világ...

Uram, ki fönt az égben
lakozol fényességben,
hallgasd meg kegyesen,
hallgasd meg könyörgésem.

(Bajorerdő, 1947)

Hirdetések

- Nagyböjt péntekjein 17 órakor keresztúti ájtatosságot végzünk a templomban.
- Keddenként az esti szentmise után Jézus Szent Arcának tiszteletére és a Medjugorjei Szűzanya köszöntésére imaestet tartunk.
- Március 19-én, kedden, Szent József ünnepén a Ferences Világi Rend részvételével 10 órakor szentmisét tartunk a templomban.
- Április 11-12-13-án nagyböjti triduumot tartunk Lendvai Zoltán atya vezetésével.

Imádság

Ima Szent József oltalmáért

Jóságos Szent József!

Oltalmazd családunkat, közösségünket: segíts, hogy Istennek mindenkor tetszésére legyünk. Te mindent kérhetsz számunkra, hiszen Jézusnak nevelőatyja vagy.

Esdj ki mindnyájunknak igazi istenfélelmet, élő hitet, hűséget, világos és tiszta lelkiismeretet, természetes alázatosságot, nagy szeretetet Isten és minden felebarátunk iránt.

Könyörögj érettünk, hogy egyre tökéletesebben éljünk,

a bizalom útján haladjunk és soha el ne lanyhuljunk.

Járj közben értünk, hogy Isten minket is szentekké tegyen!

Védelmezz bennünket, hordozd testi-lelki ügyeinket, ajánlj mindnyájunkat Jézus és Mária Szívének.

Amen.

Plébánia iroda nyitva tartása:

Hétfő: 8.00-11.00 és 14.00-16.00
 Kedd: 8.00-11.00 és 14.00-16.00
 Szerda: 8.00-11.00 és 14.00-16.00
 Csütörtök: 8.00-11.00 és 14.00-18.00
 Péntek: 8.00-11.00
 Telefon: +36 (92) 315-143
 E-mail: zala@ferencesekzeg.hu
 web: www.ferencesekzeg.hu

Ferenc és Testvérei

A zalaegerszegi Ferences Plébánia havilapja

Cím: 8900 Zalaegerszeg, Gasparich u. 1.

Felelős Kiadó: Fr. Ocsovai Grácián OFM

Grafikai szerkesztés, kivitelezés:
 Szulyovszky Endre

Megjelenik minden hónap második vasárnapján.

Ára: 200 Ft